

Vtorek, četrti k in soboto izhaja in velja v Mariboru brez pošiljanja na dom

za vse leto 8 g. — k,
pol leta 4 „ — „
četrt „ 2 „ 20 „

Po pošti:
za vse leto 10 g. — k,
pol leta 5 „ — „
četrt „ 2 „ 60 „

Vredništvo in opravištvost je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

SLOVENSKI NAROD.

Oznani:

Za navadno trisopno vrsto se plačuje:
6 kr. če se tiska 1krat,
5 „ „ „ 2krat,
4 „ „ „ 3krat,
veče pismenke se plačujejo po prostoru.

Za vsak tisek je plačati kolek (štampelj) za 80 kr.

Izv. telegram „Sl. Nar.“

Iz Gradca, 29. avg.

Vošnjak interpeluje vladu zaradi vpeljave slov. jezika v srednjih šolah. (Glej prvo str. „Slov. Nar.“) Namestnik obljubi odgovor. Konec sesije bode v soboto. Interpelacijo so podpisali vsi slovenski poslanci.

Interpelacija

g. dr. Vošnjaka in tovarišev v deželni zboru štirskem.

Še v vsakem zasedanju te slavne zbornice so slov. — štirski poslanci oglašali svoje želje in pritožbe zaradi dejanskega uresničenja narodne ravnopravnosti v šoli in uradu od sl. vlade tirjaje, naj tolikokrat izrečeno načelo „enakih pravic za vse“ tudi za nas Slovence konečno enkrat resnobno spravi v dejansko veljavo. Žalibog so do zdaj ta prizadevanja samo malo koristila. V vseh državnih uradih na slovenskih tleh je nemški jezik uradni jezik, v vseh šolah, ktere država vzdržuje ali podpira, je nemški tudi učni jezik.

Res sem ter tje kaka sodnija ali uradnija na slovenske vloge v istem jeziku odgovarja; take hvalevredne izjeme so vendar redke. Navadno gosposke nevoljno sprejemajo slov. vloge, neprijazno z njimi ravnaajo, pusté jih ležati in napósled jih rešijo nemški. Zapisniki in celo prisege samo slovenščine zmožnih strank se zapisujejo nemški, novejši čas se celo čisto dogaja, da v čisto slovenskih okrajih uradujejo sodnijski in politični uradniki, ki besedice slovenski ne umejé. Neprilike, ki iz tega izvirajo slov. strankam, so se na tem mestu že tolikokrat in tako natanko opisale, da bi bilo odveč jih še enkrat ponavljati.

Takemu postopanju gosposk je v prvi vrsti krivo njih nepopolno znanje ali popolno neznanje slov. jezika; vendar bi trebalo samo ostrega zaukaza vladnega in kakor nekda na Ogerskem in Hrvaškem bi se uradniki gotovo v najkrajši dobi jezika toliko naučili, da bi mogli v njem uradovati.

Na slov. Štirskem imamo dve državni gimnaziji v Mariboru in v Celji, in eno od države podpirano realno nižjo gimnazijo na Ptujem. Na vseh 3 učiliščih je nemški izključljivi učni jezik, slov. jeziku ste odločeni le po 2 uri na teden. Ta 3 učilišča obiskujejo v veliki večini slovenski dijaki; celo v Mariboru so tri četrtine učencev slovenske in samo 1/4 neslovenska, v Celji in na Ptujem pa je število Neslovencev še mnogo manje. Učenci prihajajo le slov. jezika zmožni v srednje šole — iz domače hiše, kjer so samo slovenski govorili, in iz ljudske šole, ki bi morala imeti vendar viši cilj, nego vcepljati otrokom nerazumljene besede tujega jezika.

Zdaj pa se kar na enkrat začne vse nemški, torej učencem skoraj čisto nerazumljivo podučevati. Neprilike, ki iz tega za duševni razvoj učencem izvirajo, opisuje spomenica, ktero so nedavno nekteri gimnazijski profesorji v Mariboru podali slavni vladi, in ktero vladi v živ pretres priporočamo. Spomenica resnico tako-le razkriva:

„Ker učenci ne razumejo prednašanj, je to intelektualni duševni moči učencev največa zavornica. Kako more deček samostojne razsodbe in sklepe iz česa potezati, česar niti kot podlogo ni zapopadel baš zaradi pomanjkanja jezikove zmožnosti? Kolika obilnost razgledanj in opaženj, ktere je slovenski deček od

prve mladosti v naravi in v svojem duševnem življenji storil, in naučil se izrazovati v svojem materinem jeziku, ne izgublja se za njegovo daljše izobraževanje neporabljen?

Dečku se živodravni in gorki vzduh njegove mladosti naenkrat odtegne, in nov svet praznih, njemu nerazumljivih besed, ktere v svojem duhu nikjer ne more privezati na že razumljeno, se mu na mesto prvih, sladkih sanj življenja s silo zamenja! Deček se postavi tako na prvotno stopinjo duševnega razvoja; oblastno v drug svet jezika in mišljenja presajen, mora v drugič pootročiti se! Naj se misli, da se to laglje predočuje, nemškega dečka v enaka položaja postavljenega.

Iz tega izvira tudi, da ti dečki mnogokrat najprostejšim vprašanjem ne znajo odgovarjati, ali baš istinitemu ravno nasprotno trdijo; odtod je ono pomanjkanje samostojnega mišljenja in samostojnega izražanja naučene reči; od tod ono sužno pripetje na črki učne knjige in popolno preslišanje ustno danih pojasnovanj učiteljevih; zato ona prevaga brezmišelnega učenja iz glave; zato umorjenost in zadušenie vsakega svobodnega samostojnega in navlastnega preiskovanja. Že bojazljiv obraz, nemirno oko, glas ki se trese, omahovalno obnašanje taci učencev kaže, kako v svojem notranjem nimajo nikacega reda, nobene razvrstitve misli, kaže duševno zmešnjavo. Iz te se more le malo učencev, samo najobdarnejši, in to le po več letih, oprostiti. — Kajti še v zgornjih razredih gimnazije nahajamo, in sicer pri večini slovenskih učencev, sledove in rane one prve duševne krize, sledove, ki v počasnem, neuređenem in napačnem razumenju in nepravilnem ter nerednem izraževanju pri vsaki priliki na videlo prihajajo.“

Ali ni po tem popisu, ki izhaja od izvedenih pedagogov, kteri so oprti na večletne izkušnje opravičeni in poklicani tehtno sodbo izreči, s pedagogičnega in didaktičnega stališča vseskozi zavržljivo, dá celo neusmiljeno proti učencem slov. narodnosti, da se jim edino naravno izobraževanje v materinem jeziku odtega?

Vendar ne samo duševne, tudi materialne koristi slov. učencev ostajajo čutno nakvari, ker marsikteri ne more, samó ker nemškega dovolj ne zna, razreda dovršiti in tako na času in premoženju neopravičljivo škodo trpi.

Na državni gimnaziji v Celji, ktera memogredé rečeno pod svojim sedanjim vodstvom od leta do leta bolj in bolj peša in slabeje ter slabeje vspehe donša, je zginljivo majhno število učencev, ki bi ne znali slovenskega. Torej bi se prav lahko natej gimnaziji takoj vpeljal slovenski jezik kot učni jezik.

V Mariboru, kjer je število nemških učencev nekoliko več, naj bi se poleg sedanje gimnazije ustanovila samostalna nižja gimnazija s slov. učnim jezikom. Paralelke bi ne zadostovale, ker so se take po dosedanjih izkušnjah povsod skazale kot nezadostljive.

Realno gimnazijo v Ptui obiskujejo skoraj samo slov. učenci; torej bi se ne žalile koristi nobene druge narodnosti, ko bi se tudi tukaj slovenski vpeljal kot učni jezik. Sicer je ta zavod deželni zavod, a vendar ga država podpira; torej bi se morala slavna vlada v tem vprašanju sporazumeti s slavnim deželnim zborom in pričakovati je, da se deželni zastop — uvaževaje gori omenjene razloge — ne bode obotavljal, ustrezati opravičenim željam slov.-štirskega prebivalstva. Naj se nam ne očita, da bi pomanjkovalo učiteljev in učnih

pripomočkov. Velik del učnih pripomočkov je že pri rokah, kar jih še primanjkuje, bode se gotovo hitro pripravilo, ako postane potreba. Učitelj večidel izprašenih in potrjenih, ki bi znali slov. podučevati, je toliko, da več kakor zadostujejo, ka bi se z njimi napolnile vse na slov. tleh stoječe učilnice.

V Mariboru je učiteljska pripravnišnica, ktero država vzdržuje in na kteri se odgojajo učitelji za štirsko-slovenske ljudske šole. V tem zavodu je nemški — izključljivi učni jezik in celo v šoli za praktične vaje se podučuje vse le nemški. Jasno je, da se v takem čisto nemškem zavodu ne morejo izrežati dobri učitelji za slov. ljudske šole; saj se v tem zavodu slovenščini tako slabo godi, da si učenci komaj še slovnice le za silo učé. S tem, da se ljudski učitelji čisto nemško odgojajo, kakor da bi bili namenjeni za čisto nemške ljudske šole, izpodkopuje se slov. ljudska šola in splošna ljudska omika sama. Slavni vladi se torej naše tirjatve ne morejo zdeti nepravilne, pač pa prikladne najnavadnejšim pedagogičnim načelom, ako tirjamo, da se na učiteljski pripravnišnici v Mariboru vpelje slovenski kot učni jezik.

Slavna vlada je sklenila 3 stolice za predmete judicijelnega državnega izpita s slovenskim učnim jezikom ustanoviti na graškem vseučilišču. Hvaležno pozdravlja ta sklep in nadeja se, da se bodo ta prednašanja pričela že prihodnje šolsko leto, čutimo se primorane vladi na prijazni spomin poklicati mnogostransko izrečeno željo slov. prebivalstva, da se napravi posebna pravniška akademija s sloven. učnim jezikom v Ljubljani. Oziraje se na ta razlaganja, vprašamo:

Ali hoče slavna vlada:

1. pri vseh sodnijskih in političnih uradih slovenske Štirske vpeljati slovenščino kot uradni jezik?
2. v Mariboru ustanoviti samostalno nižjo gimnazijo s slov. učnim jezikom, na gimnaziji v Celji vpeljati slov. jezik kot učni jezik in skrbeti, da postane tudi na realni gimnaziji v Ptui slovenski jezik učni jezik?
3. učni črtež mariborske učiteljske pripravnišnice tako spremeniti, da postane slovenščina učni jezik in da se bodo pripravniki izurjali in vadili v slovenski šoli?
4. v Ljubljani ustanoviti pravniško akademijo s slovenskim učnim jezikom?

V Gradcu, 26. avgusta 1870.

Iz deželnih zborov.

Deželni zbor kranjski.

(4. seja.) Denašnje seje se udeležuje tudi Kljunov Gene, pa menda le zbog tega, da na deželne stroške čita „Tagespost“.

Več prošenj se izroči finančnemu odseku. Prva točka na dnevnem redu je volitev poslanca idrijskega mesta. Brez debate se odobri volitev deželnega predsednika Zigismunda barona Konrad-Eibesfelda, menda v zahvalo za to, — da vsigdar protinarodno glasuje.

Več poslancev, med njimi Zarnik, Murnik, Poklukar, Barbo, Rudež, Kotnik, Kramarič, Tavčar gré pred glasovanjem iz zbornice.

Za vladno predlogo, zastran porabe, napeljanja in grajenja vodá se voli poseben odsek: Razlag, Svetec, Pintar.

Sporočila o proračunih za l. 1871 in računskem sklepu za l. 1869 — Glavarjevega zaklada — deželnega

zaklada in podzakladov, slednjič bolnišnega, poročnišnega, najdenišnega in norišnega zaklada se enoglasno potrdi.

Potem prednaša Dežman kot poročevalec proračun za gledališni zaklad, iz katerega se razvidi, da znašajo stroški 5119 gld. dohodki pa 2050 gld.

Pri tem poročilu se uname jako huda in hvaležna debata. Da se je stavilo v račun za slovensko Talijo, za mlado dramatično društvo 1600 for. to je bilo preveč in je spravilo nemčurje, kakor bi Nemec rekel „aus'm häusel.“

Dr. Kosta predlaga namreč, da se že omenjena prošnja dramatičnega društva izroči deželnemu odboru, kateri dovoli dramatičnemu društvu za leto 1871 primerno podporo, na podlagi bilanse, katero naj dram. društvo o svojih dohodkih in stroških predloži — ker se bo le na podlagi računov razvidelo, koliko bo treba podpore.

Kromer popraša, čemu in komu se je 600 for. (klici 500 f.) izplačalo in hoče po vsej sili, da bi mu odborniki natančni račun na pamet razložili. Odgovarja mu Dežman in Wurzbach, slednji s tem, da ne more vseh števil imeti v glavi.

Dr. Kosta: Ne razvidim, zakaj se zahteva odgovor od nas odbornikov, odgovarjati bi imel referent Dežman, saj menda ve, za kaj je šlo teh 500 for., saj je sam obiskoval slovenske predstave. Za predstave treba vaj, za vaje šol, za šolo učiteljev, za te novce itd. 1600 for. je le pičla pomoč slovenske Taliji. Pogledajmo na Dunaj, Pešt, Zagreb, kjer se podpirajo gledališča z ogromnimi zneski. Zagovarjam predlog finančnega odseka.

Zopet se vzdigne Kromer in govori o „passive Bilanz“ ter da se grozna krivica godi davek plačujočemu občinstvu, ako se ta znesek pusti v proračunu — dasiravno je on sam v prejšnji seji plediral, da bi se Skodlarjeve osebi plača povišala, če tudi za 1000 for.

Dežman kot poročevalec finančnega odseka proti sporočilu govori in se pritožuje, da dramatično društvo nikogar k svojim vajam ne povabi.

Pri glasovanju pade Kalteneggerjev predlog na preložitve in se potrdi proračun finančnega odseka.

Kromer: ich glaube nicht, dass die Majorität für den Antrag stimmte. (Smeh.)

Glasuje je zbog te Kromerjeve sitnosti po imenih, in sicer je glasovalo 20 z „da“ in 12 z „nein.“ Dekan Toman ni glasoval.

Ko se pri proračunu za nemško gledališče nihče ne oglasi, poprime dr. Bleiweis za besedo rekoč:

Mislil sem, da se bo vendar gosp. Kromer oglašil, on ki zmirom trdi, da so davki preveliki, pa niti besede ne črhne. Za slovensko gledališče se mu je denarjev smililo, sedaj pa ko gre ad majorem Germaniae gloriam se mu ne smili denarjev. (Dobro) Jaz to tu konstatiram. Čudno se mi tudi zdi, kako je mogel gosp. dr. Kljun glasovati z „nein“ on ki je bil tako izvrsten komedijant — saj je leta 1848 Živkova tako dobro igral. (Dobro, dobro, smeh — nemir med nemčurji, Kljun je kar zelen.)

Predsednik misli da je to osebna reč, dr. Bleiweis se vsede, Kljun pa vstane in pravi, da je bil 1848 leta drugi program *) nego od leta 1869—1870 in da je on še vedno „ein echter Rainer“, ter da naj se mu tacihi reči več ne očita. (Smeh.)

Govoré še več ali manj gg. Kromer, Kaltenegger, Supan, Wurzbach in Dežmann za nemško gledališče, brez važnih in zanimivih razlogov.

Slednjič se potrdi podpora za nemško gledališče z 600 for. Pred glasovanjem gresta Zarnik in Kramarič iz zbornice. Prihodnja seja jutri.

(5. seja 27. avgusta.) [Izv. dop.] Zapisnik prejšnje seje se potrdi. Dr. Poklukar stavi interpelacijo do vlade zaradi notranje uravnave zemljiščin knjig. — G. pl. Eibisfeld obljubi odgovor za prihodnjo seja.

Sporočila deželnega odbora o proračunu za leto 1871 in računskem sklepu za leto 1869 deželo-kulturnega zaklada in zaklada zemljišne odveze za leto 1869 se potrdita.

Pri predlogu deželnega odbora zastran rabe je-

zika v vseh c. k. uradnih na Kranjskem, kakor tudi pri prihodnjih točkah ni nikakoršne debate. Na nemčurske strani vstane zdaj Kaltenegger, zdaj Apfalter in se sklicujeta na to, kar se je lani govorilo, kar daje poročevalcu dr. Razlagu povod k dobri opazki: Čudim se, da se g. Kaltenegger imenuje mož napredka, pa je letos na tem stališču, kakor lani. Dr. Razlag v tehtnem govoru zagovarja predlog deželnega odbora, ki se en bloc potrdi.

Ravno tako se predlog deželnega odbora zastran učnega jezika in zastran pravoznanstvene akademije ali vseučilišča potrdi en bloc — in pravi dr. Bleiweis, ko ga predsednik vpraša, bo li predlog zagovarjal: O tem sem že toliko govoril, da mislim, ka mi ni treba dokazovati, kar je naravno pravo našega naroda. (Dobro.)

Ravno tako se odobri predlog deželnega odbora zastran premembe volilnega reda. Se ve, da nemčurji proti vsem tem točkam glasujejo, denes jim sekundira tudi novi poslanec idrijskega mesta gosp. Konrad pl. Eibisfeld — pa vse zastoj, narodnih je 22 mož, nemčurjev pa če so vsi vkup le 14.

H koncu se reši še peticija gosp. knjigovodja Ivanetiča ter se mu dovoli 200 gld. nagrade in izreče priznanje zbornice za izvrstno delovanje.

Prihodnja seja 29. avgusta.

Deželni zbor štajerski.

Interpelacija

poslanca g. Fr. Kosar in tovarišev v Štajerskem deželnem zboru dne 23. avg. 1870 zastran varnosti osebe in imetka.

Naj nujniša zadeva, katero so mi moji volilci, ko smo iz volilne sobe odhajali, na srce položili, je bila, naj bi si v slavnem deželnem zboru prizadeval, da bi se varnost osebe in imetka v prihodnje zdatnejše in zanesljivejše branila, kakor dosihmal. In komaj smo se poslanci slovenskih okrajev tukaj v Gradcu v deželni zbor sešli, nam je došel že list od konservativno političkega društva v Ptujskem in Rogačkem volilnem okraju, kjer nas v enaki zadevi nujno pomoči prosijo.

Jaz in z menoj podpisani slovenski poslanci smo tedaj za svojo dolžnost spoznali, da brez odloga s to zadevo pred slavni deželni zbor stopimo in vpričo njega slavno c. k. vlado zdatne pomoči prosimo.

Da ima kmečko ljudstvo pravico tirjati, naj bi postave krepko branile njegovo življenje in premoženje, je jasno; kajti država in zlasti pravna država ima le ta edini namen, da varuje pravice svojih državljanov, med katerimi stoji gotovo v prvi vrsti pravica do varnosti življenja in premoženja, kajti na teh dveh pravicah sloni vsa časna sreča in zmožnost vsakerega družega napredka.

Ta tirjatva kmečkega ljudstva pa se kaže toliko bolj opravičena, kolikor težejša bremena vlada svojim podložnim naklada in kolikor večje davke ko od njih tirja in sosebno, kolikor več denarja za oskrbovanje javne pravice in varnosti od leta do leta tirja.

Kako britko mora tedaj kmečko ljudstvo zadevati, kako silno njegovo spoštovanje do postav in gosposk slabiti, in kako nevarno njegovo ljubezen in patriotičko udanost do države spodbopavati, ako je prisiljeno, ravno nasprotno prikazen gledati namreč, da kolikor več davkov plačuja, in kolikor dražejše oskrbovanje pravice in javne varnosti od leta do leta postaja, toliko bolj vsa varnost po deželi peša, da si človek ne po dnevi ne po noči svojega življenja in premoženja zvest ni.

In kje išče prosti kmet vzrok te toliko žalostne prikazni in kje jo po svoji misli tudi najde? — Dolžnost ljudskega zastopnika je, da svojim volilcem tako rekoč usta posodi, skozi ktera svoje misli in želje, svoje pritožbe in bolečine deželnemu zboru in visoki vladi naznanijo.

Kako tedaj ljudstvo misli in sodi o tej stvari? Ljudstvo tako misli, in odkritosrčno povem, da sem tudi jaz sam popolnoma njegovih misel, da eden najpoglavnejših vzrokov te prežalostne prikazni v tem

obstoji, da se z jetniki premehko ravna in da se usmiljenje celó napačno razumeva, katerega smo zares vsakemu nesrečnemu, tedaj tudi kaznovanemu hudodelniku dolžni. Po vsem, kar smo zadnja leta učakali, mora kmet soditi, kakor da bi bili zbori in gosposke vse svoje težnje le v to obračali, da bi kaznim, kolikor le mogoče, vse britko in grenko odvzeli in jetnikom po moči zložno in lahko prenesljivo stanje po ječah oskrbili. Vsaj še ni tako dolgo tega, kar mi je pošten in od ljudstva po pravici ljubljeno sodniški uradnik po besedi to-le povedal: „Moji najbolj zberljivi gostje so gospodi jetniki“, in eden zmed njih se je že kar zavolj tega pred njim pritožil, da v tem ko dobro ve, da so za vsaki teden enkrat cmoki predpisani, je on že šest tednov zaprt, in je še le en sam krat to žlahtno jed dobil. (Konec prih.)

Deželni zbor goriški

(3. seja, 24. avgusta.) [Izv. dop.] Nazoči vsi poslanci razun knjezo-nadžkofa.

Deželni glavar naznanja nekatere vloge oziroma peticije, ki so došle deželnemu zboru. — Dr. Lavrič bere pridjano interpelacijo, *) katero so podpisali vsi slovenski poslanci, razun Winklerja in Gorjupa.

Potem se potrdijo preudarki zemljiščno-odveznega zaloga, glavnega zaloga za uboge, zalogov za gozdorejo, za ranjene in bolne vojake, štipendijskega zaloga in zalogov Werdenberških in Codelli-jevih štipendijev. Vse to brez razgovora.

Ker je umrl ud deželne komisije za uravnavo zemljišnega davka g. Persa, in sta se odpovedala ud grof Pace in namestnik grof Coronini — voli zbor dva uda in enega namestnika za to komisijo in sicer grofa Coronini-a in Pace-ta za uda, in Ivana Candida za namestnika, vse tri enoglasno.

Na predlog deželnega odbora se naroči posebnemu odseku 5 udov, da pretehta vprašanje, ali se imata poslati eden ali dva zdravnika naše dežele v deželno-zdravstveno komisijo v Trst.

V ta odsek so izvoljeni: Dr. Pajer (predsednik), Dr. Maurovich (poročevalec), Dell'Corra, Dr. Abram, Winkler. — V peticijski odsek pa Dr. Maurovich (predsednik), Dettori, Črne, Dr. Žigon, Pagliaruzzi. — Prihodnja seja v petek 26. avgusta.

Kranjske gimnazije pa národna ravnopravnost, vladna pristranost pa nemškutarske namere.

La statistique est aussi la science raisonnée de faits.

(Dalje.)

Sledeči pregledi naj pričajo, kako zlo potrebno je nam v Kranji realne višje gimnazije. Potem se bodo dijaki ljubljanske gimnazije nekoliko razšli; obe šoli bote bolje napredovali. Ti pregledi tudi kažejo, kako zlo tarejo nemško ustrojene učilnice naše slovenske di-jake, in da so s tujega prišedši nemški učitelji preštevilno slovensko mladino dosti bolj tlačili kot č. očetje v Novem mestu. Preračunal sem posrednja števila v odstotkih za večletne dobe. Iz njih slednji lahko sklepa, kolik razloček je med razvrstitvijo prvih 10 let pregledane dobe pa nastopnih drugih. Zadnje leto (1869) je samo zase pristavljeno.

Ljubljanska gimnazija: Novomeška gimnazija:

Doba	Pregled v odstotkih (%)				Doba	Pregled v odstotkih (%)			
	E. I.	2. 3.	0			E. I.	2. 3.	0	
1852—1860	82 1/2	14 1/3	3 1/6		1852—1860	80 1/2	18	1 1/2	
1861—1868	77 1/2	20 7/8	2 1/8		1861—1868	79 1/2	12 1/4	7 1/2	
1853—1859	88 1/2	12 1/2	4		1853—1859	80 1/2	18	1 1/2	
1860—1865	74	24 2/3	1 5/7		1860—1865	80	18	7	
1852—1868	80	17 1/2	2 3/4		1852—1868	80	15	5	
leta 1869	88	11 2/5	3/5		leta 1869	78 3/4	26 3/4	0	

*) Interpelacijo prinesemo prihodnjič.

Vred.

*) Ali mislite gosp. Dr. pri besedi program na žep?

Kranjska gimnazija:

Doba	Pregled v odstotkih (%)				
	E.	I.	2.	3.	0
1863—1868	71 1/2	27 1/2	1 1/2		
leta 1869	98	5 1/2	1 1/2		

Najhujši nasprotniki našega naroda gotovo ne bodo odrekli naši mladini niti marljivosti niti zmožnosti. Naši dijaki zlasti kmetski brez malih izjem vse žile napevajo, da bi stavljenim tirjavam zadostili, svoj namen dosegli. In vendar jih velika množina gre podzlo ali pa vsaj le počasi po gimnazijskih razredih naprej rije. V zgubo jej gre tako mnogo časa, mnogo let in dokaj dragega denarja. Naj bi se Kljun v prihodnje z našimi narodnjaki potegoval za ustanovljenje realne višje gimnazije v Kranji in za prenarejo sedanjega uka na podlagi materinega jezika. Le s tem bo spolnil svoje obetanje v Novem mestu; če je mož beseda!

Sledeči pregled kaže gibanje dijakov ljubljanske gimnazije. Razvrstil sem jih tako, da jih sprejememo v jedni vrsti od leve na desno od predalca do predalca, kot so prestopali od prvega do osmega. Na vzdolžnih skrajnih lestvicah so zaznamovana leta, na levi: kedaj so dotični učenci v prvem gimnazijskem razredu bili, na desni pa: kedaj so osmo šolo zapustili. Blagi čitatelj naj si sam pristavi dotična leta za srednje razrede.

Vstopno leto	Vsto- pili so I *)	Konec šolskega leta jih je bilo v							Zadnje leto
		II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
1850	95	61	52	53	38	25	24	27	1857
1851	64	46	44	48	39	43	36	35	1858
1852	81	52	48	49	41	38	32	32	1859
1853	85	65	56	50	42	36	32	29	1860
1854	118	81	78	65	57	52	49	36	1861
1855	125	73	72	60	52	46	47	43	1862
1856	127	71	72	79	66	55	52	55	1863
1857	137	107	107	96	68	55	46	43	1864
1858	143	112	103	95	77	45	42	41	1865
1859	148	114	106	101	98	84	55	47	1866
1860	156	108	96	68	75	57	59	56	1867
1861	154	100	86	86	75	56	41	40	1868
1862	127	81	75	65	75	67	54	46	1869
1863	135	108	104	76	85	78	64	49	1870
1864	140	109	96	74	80	76			
1865	141	95	79	67	64				
1866	185	80	68	64					
1867	127	74	66						
1868	122	82							

*) Neočitni učenci ali privatisti tu niso všteti.

To kazalo kaže v brezozirnih številih dijake, kako so od razreda do razreda prestopali; da bi pa za naš namen števila tem lože tolmačili, naj sledeči pregled kaže, koliko da jih je od leta do leta odletelo. Res jako mudno delo, ker treba bo zopet napraviti par stotin računov. Pa ne strašimo se ga, ker le ozirna števila ali odstotki se dajo med seboj primerjati. Leta so enako šteta, ko v poprejšnjem kazalu. Za posamezne razrede pa prvi oddelek predala kaže, koliko jih je brezozirno ali vseh skup odpadlo, drugi oddelek pa dotične odstotke (%).

Vstopno leto	Odletelo jih je od prejšnjega razreda do konca nastopnega in sicer																Zadnje leto
	do konca II		III		IV		V		VI		VII		VIII				
	vseh	%	vseh	%	vseh	%	vseh	%	vseh	%	vseh	%	vseh	%			
1850	34	35	9	14	1	—	15	28	13	34	1	4	13	—	1857		
1851	18	28	2	4	1	—	9	18	14	—	7	16	1	2	1858		
1852	29	35	4	8	1	—	8	16	3	7	6	15	—	—	1859		
1853	20	23	9	13	6	10	8	16	6	14	4	11	3	9	1860		
1854	32	23	8	9	8	10	8	12	5	8	3	6	13	26	1861		
1855	52	41	1	1	12	16	8	18	6	11	1	—	4	8	1862		
1856	56	44	1	—	1	—	13	16	11	16	3	5	13	—	1863		
1857	30	22	—	—	11	18	28	29	13	17	9	16	3	6	1864		
1858	31	21	9	8	8	18	19	32	41	3	7	1	2	—	1865		
1859	34	28	8	7	5	4	3	14	14	29	34	8	14	—	1866		
1860	48	37	12	11	33	34	12	18	24	2	—	3	5	—	1867		
1861	54	35	14	14	—	—	11	12	19	25	15	26	1	2	1868		
1862	46	36	6	7	10	13	10	8	10	13	19	8	14	—	1869		
1863	27	20	4	3	28	27	9	—	7	8	14	18	15	23	1870		
1864	31	22	13	12	22	23	16	—	4	5							
1865	46	32	16	16	12	15	3	4									
1866	55	40	12	17	4	6											
1867	53	41	8	10													
1868	40	33															

* Pred številom stoječi + pomeni, da so se učenci na toliko glav narasli.

Iz teh kazal razvidimo, da ponemčevalna uravnava naših šol eno tretjino vseh dijakov, ki so bili v prvi razred kot godni za gimnazijski uk sprejeti, že v prvih dveh letih pokonča. Zlasti nekatera leta se v tem odlikujejo; tako n. pr. jih je l. 1856 že v drugem razredu konec šolskega leta bilo manj za 44%. Posebno gosta so pa leta od 1860 naprej, da se jih je v prvem razredu že dosti čez eno tretjino pogubilo. Sploh jih je dosti manj odletelo pred letom 1860 kot posled; tako jih je za 10letno dobo od 1850—1859 eno leto k drugemu že do konca drugega razreda odpadlo le po 29%; od 1860—1868 pa drugo k drugemu po 37 odstotkov.

Postavimo tu sem za nekaj let dotične preglede Novomeške in Kranjske gimnazije, da ju v tem oziru primerjamo z ljubljansko.

Novomeška gimnazija.

Vstopno leto	Vstopili so v I	Konec šol. leta jih je bilo v							Zadnje leto
		II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
1860	71	47	37	34	34	32	26	19	1867
1861	63	48	43	36	37	28	26	18	1868
1862	49	32	29	24	26	23	22	19	1869
1863	45	27	24	23	30	24	20		
1865	46	32	28	22	27				
1866	34	24	24	18					
1867	43	26	23						

Razmerno jih je odletelo v Novem mestu.

Vstopno leto	Odletelo jih je od prejšnjega leta do konec nastopnega																Zadnje leto
	II		III		IV		V		VI		VII		VIII				
	vseh	%	vseh	%	vseh	%	vseh	%	vseh	%	vseh	%	vseh	%			
1860	24	35	10	21	3	8	—	—	2	6	6	19	7	27	1867		
1861	15	23	5	10	7	16	+1	—	9	24	2	7	8	36	1868		
1862	17	34	3	9	5	17	+2	—	3	11	1	4	3	14	1869		
1863	18	40	3	11	1	5	+7	—	1	3	9	31					
1865	14	30	4	12	6	21	+5	—									
1866	10	29	—	—	6	25											
1867	17	39	3	11													

Kranjska gimnazija.

Prvo leto	Konec šol. leta jih je bilo v				Zadnje leto	Prvo leto	Odletelo jih je od pop. I. do konec nastop.						Zadnje leto
	I*)	II	III	IV			II		III		IV		
							vseh	%	vseh	%	vseh	%	
1863	45	38	29	27	1866	1863	7	15	9	23	2	6	1866
1864	27	21	15	16	1867	1864	6	12	6	28	1	—	1867
1865	33	21	16	12	1868	1865	12	36	5	24	4	25	1868
1866	37	22	16	12	1869	1866	15	40	6	27	4	25	1869

*) Za kranjsko gimnazijo sem v I. razredu vstavil število dijakov, kolikor jih je bilo konec leta, ker nisem mogel pozvedeti za dve leti, koliko dijakov so bili sprejeti v začetku leta. Zarad tega sem tudi prezrl l. 1862, ker dotični učenci (100 glav) niso nikjer na razrede ločeni. Enako se mi je godilo pri novomeški g. za leta 1864; za to sem je preskočil. In x. y. se zarad uradniške nemarnosti ne bo osebno obračal do dotičnih ravnateljev.

V Ljubljani jih je od l. 1860 do 1868 v prvem razredu do konca drugega odletelo eno leto k drugemu po 37%, v Novem mestu pa od l. 1860—1864 le po 34%, ali za vsa pregledana leta posreduje le po 32 odstotkov. V Kranji jih je v prvih razredih sprva jako malo odletelo, posled pa več od leta do leta, zadnje leto celo 40 odstotkov. V Ljubljani jih je v pregledani 19letni dobi le trikrat še nekaj več odletelo, namreč leta 1855 pa 1857 in leta 1856 celo 44%. Za 19letno dobo posrednje število znaša pri ljubljanski gimnaziji nekaj čez 31%, v Kranji za 4letno dobo le 28%.

V Kranji jih je tudi v tretjem razredu (do konca leta) jako veliko odletelo, namreč po 26%. Ta čudna prikazen je popolnoma nasproti novomeški gimnaziji, kjer jih je le po 12% odletelo (za 4letno dobo) in v Ljubljani v desetletni dobi le po 6 1/2%, v naslednji osmoletni pa po 11%; posrednje število za vso dobo je 8 1/2%.

Konečna razvrstitev tretjega razreda jih zopet na vseh treh gimnazijah mnogo požre. Temu se ni čuditi,

kajti grški jezik se pridruži drugim gimnazijskim ukom. Ker se učenci prvi dve leti še niso dosti privadili nemščine, jih grški jezik tem bolj duši, ker se na podlagi tujega — nemškega jezika uči. Navadno so tudi učitelji tujci ali če so našinci se pa vladnih zapoved tako bojé, da pri razlaganju učencem le z eno slovensko besedico ne pomagajo. Najhujše se jim godi v Ljubljani, najboljše v Novem mestu. Pa tudi v Ljubljani so med posameznimi leti take razlike, da si jih človek samo s prenapolnjenjem šol ne more tolmačiti. Če primerjamo konec leta razvrstene dijake četrtega razreda z njihovim številom konec tretjega, se je od 1850—1859 letnikov pogubilo le po 6%; naslednjih 7 let pa po 18%. Posrednje število za 17letno dobo je 10%; v Novem mestu za 4letno (v Ljubljani jako neugodno po 19%) le 11% v Kranji pa po 14%. (Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Ljubljane, 28. avgusta. [Izv. dop.] („Roka roko v mije.“) Gospod Hočevar je za svoje politične zasluge prav hitro postal vladni svetovalec v Ljubljani. Kot zvesti sluga svojega gospoda pridobil si je novih zaslug, ktere se mu zdaj utegnejo poplačati. Služba oskrbnika v deželni posilni delavnici je izpraznjena. Za oskrbnikovo službo pri tem deželnem zavodu ima deželni zbor pravico samo trojico nasvetovati, in deželna vlada imenuje potem iz trojice oskrbnika. Deželni zbor je v javni seji priporočil gg.: Drenika, Kastelca in Tekavčiča, vse tri z enakim številom glasov. Prva dva sta odločno narodna in po dosežanju življenji in znanosti za službo bolj sposobna, kakor tretji. Pa gospod Tekavčič je bil političen uradnik v Novem mestu, tedaj v enem morebiti najtrdnjšem gojzdu birokratizma in nemčurije na Kranjskem, in je svak gospoda vladnega svetovaleca Hočevarja. Te lastnosti mu sicer ne dajo nobene prednosti pred onima dvema priporočencema, pa so toliko pomenljive, da se sploh govori, ka bode gosp. Tekavčič oskrbnik. Pri nas je namreč navada, da se službe ne delé ravno najbolj sposobnim, in da se pri oddajanju služeb doseže več namenov — dve muhi na en udarec. Dežela dobi uradnika, ki mu bo zavoljo starosti in bolehnosti čez malo let morala penzijo šteti ter mu njegova pretekla politična leta vračunati v službeni čas; gospod vladni svetovalec Hočevar pa dobi za svojo pridnost in politično zvestobo od pokrovitelja barona Konrada v dar svojega svaka v Ljubljano in v dobro plačano službo. Ta dar je tolikanj prijetniši, ker veselje imata Konrad in Hočevar, plačuje pa dežela. —

Iz Doberne poleg Celja 25. avg. [Izv. dop.] (Slovenske toplice štajerskim poslan-
cem!) Gospodje Nemci z liberalnim velikonemškim duhom na Štajerskem so dosihmal lepo gospodarili na vsacem polji čez neolikane Slovence štajerske. Vedé pa sedaj, da nadvladanje niti želé konservativni Nemci niti dalje hrepené po tem Slovenci sami, vedé, da se reč morebiti kmalu preobrne, zlasti ker se narodni duh na domači zemlji zmerom bolj in bolj razprostira, radi bi nekdanjo nadvlado malo ad finem ovenčali. Tak dišeč venec bi jim migljaj iz kapitala prodanih dvojih slovenskih toplic, Kisle vode ter Doberne, ker bi se, po mnenji nekega nemškega velikaša dal slovenski cvenk obrniti v Gradcu za nemške interese, sedaj ko je še priložnost. To bi sestorilo vse iz golega bratoljubja, ker bratje Slovenci bi v prihodnosti pri svojih toplicah gotovo imeli materialno izgubo (pri Sobičku) ko bi toplice pod njih slabim oskrbljenjem začele hirati in pešati. Kdo ne bi spomnil se zadnjega državnozbornega veka, kako so vse nemške strune bile napete za prodajanje? kdo ni opazil kako je teta Tagespošta takrat goreče prodajo nasvetavala, ravno tako kakor še sedanjí čas indirektno ravno isto dela? Pravijo nam, ka je ljuba teta poslana, za neprodajo govoreče sestavke takrat ljubeznjivo zamolčala, in še v predzadnji številki (23. avg.) je silno rada omenila razvitek Dobernskih toplic, pa tudi rada prezirala onemu dopisu pristavljenega nagovora do sedanjih štajerskih poslancev, ki je poslance klical na pozor. Za kaj Ta-

gespošta tako prepričanje ima, gotovo sama, najbolj ve in njena denarna mošnja čuti, kar pa štajerski poslanci v obče ne smejo po Tagespošti zvedeti, se jim naj po vašem listu pove: ka bode treba za ohrambo toplic skrbeti, ker je prodaja toplic živo zedinjena z liberalno zdanjo nemščino, ki pri prvi priložnosti namerava prodajo nasvetovati. Torej štajerskim poslancem kličejo Slovenci: „Pozor!“ Pazite, gospodje! in vse žile napnite, da 60.000 gld. čistega izneska na Kisli vodi in 20.000 na Doberni ne izgubi Slovenska dežela.

Iz Planine 12. avgusta. [Izv. dop.] Bilo je že enkrat v „Slov. Nar.“ omenjeno, da mnogo županij na Notranjskem uraduje izključljivo le v slov. jeziku, med katerimi je bila imenovana tudi Planinska, ki se v tej zadevi gotovo odlikujejo med prvimi, za kar gre posebno vsa čast in hvala našemu vrlemu županu, iskrenemu rodoljubu. Že dolgo časa dopisuje tukajšno županstvo vsem uradom, tako tudi okraj. glavarstvu, le v slov. jeziku, dasi tudi mu od tega dohajajo le nemški dopisi, odgovori in „edikti“, kteremu se je zadnje dni prav slavno pridružila tudi preisk. sodnija. Mislilo se je vedno, da se bo naš glavar, o kojem sem v „Slov. Narodu“ že mnogokrat čital, vendar enkrat probudil iz globocega starokopitnega spanja, da bo vendar se enkrat uklonil obstoječim postavam ter nehal tako strastno in zaničljivo teptati in zasramovati slovenskega naroda najsvetejše svetinje; ali naš g. Ogrinec ostal je še zmirom stari paša, ki s tacim početjem očitno pokaže, da mu ni mar ne za postave ne za ukaze dežel. predsednika, v gotovej svesti, du mu za tako žaljenje narodnih pravic ni se bati nevolje svojih viših, ki so v tem oziru prvi ostre kazni vredni. Z molčanjem in samim gledanjem tacih nepostavnih činov se nič ne pridobi, kajti zamorca ne umivaj — je že star pregovor, to je tudi naše županstvo spoznalo in nastopilo drugo pot. Povedalo je okraj. glavarstvu v tej zadevi svoje mnenje v krepkem dopisu in nanašaje se na obstoječe postave in ukaze izrazilo pravično željo, naj bi se mu odslej odpisovalo izključljivo le v slov. jeziku, inai bi bilo primorano v prvem tacem slučaju braniti se prejemu neslovenskih dopisov in odgovorov. — Kaj bo naš glavar zdaj storil in kako se bo to konečno izšlo, ko mu njegova birokratiška duša gotovo ne bo dopustila posluževati se slov. jezika, kterega razen enega uradnika celo glavarstvo ni zmožno, bom o svojem času vestno poročil. —

V „Slov. Nar.“ bila je tudi enkrat navedena vesela novica, da se je tukaj na veliko nevoljo in jezo g. Ogrinca in tukajšnih, svoj plašč po vetru sukajočih dvoživcev, kakor tudi zagriznenih nemčurjev in enacih pritepencev ustanovila sokolska podružnica, ki prav vrlo napreduje. Kajti v dveh mesecih svojega obstanka šteje že nad 30 udov in ima tudi telovadna orodja in društveno sobo, v kterej vsak dan lahko čitaš razne slov. časnike, kar je gotovo hitro v tako kratkem času. Kakor sem zvedel iz zanesljivega vira, daje okrajni hetman tudi temu društvu na slov. uloge le nemške odloke in da se bo odbor zarad tega pritožil pri dežel. vladi ter apeliral na Konradovo „vaš jezik je vpeljan v uradove.“

Le tako naprej, Slovenci, ne pustimo si kratiti, še to pičlo mrvo pravic, ktere nam že daje naravni zakon, in naj bi to se posnemalo povsod, vsaj bodo vendar enkrat okrajni pašeti nehali z nami delati po svoji stari ostudni navadi.

Politični razgled.

Na **bojiščih** ni te dni nič važnega prigodilo se. Sovražnika nista v večem številu skupaj trčila. — Dva bataljona francoske mobilne garde sta se izgubila in zajeta bila od Prusov, ki so polovili 17 oficirjev in 850 mož. Sicer Prusi v dveh vojnih vrstah marširajo proti Parizu, ena vrsta pod kronprincem čez St. Dizier in druga bolj severno preko Chalonsa. — Pri Metz, kjer je Bazaine z ostankom svoje francoske vojske od Prusov zajet, je prišlo iz Nemčije mnogo čet nove vojske, ktera je naredila obkope in zasipe. Pričakujejo,

da bode kmalu Bazaine skušal iz trdnjave ven planiti in izbiti se, ker ne bode njegovih 50.000 konj imelo kmalu kaj jesti. Tako je pričakovati okolo Metza nove bitve. Prusi so napeljali okolo 400 najtežjih kanonov k Metz, ter bodo skušali tudi to trdnjavo razstreliti.

Glasila pruske vlade glede vojne jako osorno odbijajo vso Evropo, ki bi se hotela mešati, kader se bode delal mir. „Kreuzzeitung“ pove, da se na severnem Nemškem delajo tri nove armade, ki imajo gotovo namen odstrašiti Avstrijo, Rusijo itd. ako bi hotele kaj vmes govoriti. Gledé pridobitev v tej vojni isti glasovi prav odkritosrčno prodajajo medvedove kože ter pravijo, da ne bodo nobene druge pravice veljale, nego pravica vojske. Elsas in Lotringen ter milijone odškodnine menijo, da imajo že v žepu, da si Pariza še ne v oblasti.

Iz Pariza tudi nič kaj dobrega in zaupanja bučečega ne poročajo. Razen zmešnjave, ki je vsled velike nesreče naravna, prikazuje se še stari greh, poseben v nevarnosti neizmerno poguben, nesloga med strankami. Napoleonu so vajeti z rok ušli, imajo jih več mož, ki so različnih strank: general Palikao, Trochu, Thiers, Gambetta itd. Razen tega se narodu ne pové cela nesreča, ki je Francosko zadela, temuč se pokriva nevarnost z lažmi in zavijačami. V parlamentu ministri nočejo ali tudi ne morejo poslancem in občinstvu razložiti, kako stoji francoska in pruska armada. Vendar se na vse moči delajo priprave Prusom odločno nasproti stopiti, kader pridejo pred Pariz, ki se na vse kriplje utrjuje.

Osoda avstrijskih sprememb v vladni sistemi se vrši zdaj na Češkem, kjer so, kakor deloma že v zadnjič povedano, zmagali v velikem posestvu kandidatje historično-narodne stranke. Čehi imajo tako večino v deželnem zboru, kterega odpretje je bilo preloženo od 27. na 30. t. m. Najbrž gredo Čehi zdaj pač v deželni zbor; kako se bodo vedli nasproti državnemu zboru, ni še skleneno. Veliki posestniki so baje pripravi voliti v delegacije in udeležiti se posvetovanj za državni proračun. — Prevažen korak je storila te dni česka narodna stranka: ponudila je českim Nemcem prijateljsko rokó k spravi in miru. Nemci so to ponudbo sprejeli, zahvalili se in svojo pripravnost izrekli voliti 5 poslancev izmed sebe, kteri bodo s 5 českimi posvetovali se in sestavili pogodbo. Čehi so izvolili v ta odsek: Riegra, Bielskega, Klavdija, Sladkovskega in Grünwald-a, in baje zahtevajo naj Nemci ne bi med svojimi volili — Herbsta. Za vso Avstrijo bi bilo odločilno, ako bode ta korak Čehov imel dober uspeh, kterega mora vsak Avstrijec iz srca želeči. Čehi so Nemcem pripravljeni dati vse, kar oni tirjajo za obrambo in ravnopravnost svoje narodnosti, in zahtevajo samó da priznajo česko državno pravo.

Razne stvari.

* (Kako se pripravljajo državna posestva za prodajo.) Ko smo bili zadnjič v Idriji, nam je jako zanesljiv mož med drugim tudi pravil naslednjo dogodbo, za katero sicer nismo porok, ki je pa jako verjetna: „Lansko leto je prišlo na enkrat iz Dunaja dotičnim uradnikom, da naj se idrijski rudnik in pripadajoči velikanski gozd preceni. — Cenilna komisija izvrši povelje in ceni rudnik ter gozd na 1¹/₂ milijon ter pošlje cenilni zapisnik na Dunaj. Dotični gospodje na Dunaji pošljejo zapisnik nazaj, češ da je cena previsoka in da naj se ceni še v drugo. Pa tudi druga skoro za polovico nižja cenitev ne najde milosti pred dunajskimi gospodi. Cenilna komisija v Idriji dobí nos — rekoč, da bi bila cena dosti visoka s 300.000 gld. Iz tega, kakor tudi iz drugih okolščin, kakor: da se nepotrebno zida in neki celo zaukazuje, koliko tisoč naj se vsako leto na vsaki način pozida itd. se jasno vidi, da je nekomu strašno mari, da se vrednost rudnika in gozda pred svetom nazaj stavi in dokazujejo kolikor mogoče majni — dohodki. Potem bo čez nekoliko časa kak dunajsk žid kupil Idrijo jako ceno, a posredovalec dobil lepo — provizijo. Sapiienti sat!

*) Nemške namere in nemško izobra-

ženo govorjenje). Nič novega sicer nam stara „Presse“ (27. avg. v prilogi št. 335) ne pove, če spet potrdi, kako prusko nemštvo samo preži, kedaj bi nas požrlo, pa vendar hočemo zaznamovati: „Nemški narod — pravi „Pr.“ — sega denes od Königsaua do Adrije.“ In zgroze se nad Dansko, govori v tej-le estetiki: „Ta stenica na telesu Evrope, ki ne more več krvi sesati, zrak s smradom, ki ga razprostira, kuži“ itd. — Oboje bodi žurnalističnemu kolegu Dežmanu priporočeno; zadnje, kader nam bode lekcije o finem stilu dajal.

* (Iz Gradca) se nam je 28. t. m. pisalo: Včera sta se naša poslanci gg. dr. Dominikuš in dr. Vošnjak predstavila gsp. ministru uka in prosvete Stremayru, ki se zdaj kot štajersk poslanec mudi v Gradcu. Naša poslanca sta se hotela v prvo zahvaliti za ustanovljenje 3 juridičnih stolic na graškem vseučilišči, razložiti mu ob enem želje Slovencev glede tega, kako naj se te stolice primerno namestijo, da se pridobé dobre učne moči in konečno sta mu posebno poudarjala, kako potrebno je, da se nam vendar enkrat napravi nekoliko srednjih šol. Pri tej priliki se je tudi govorilo o veliki in škodljivi krivici, ki se je slovenščini godila pri organizaciji mariborske učiteljske pripravnišnice, in ki se jej vsled slabe organizacije godi tudi zdaj. G. minister je prav uljudno poslušal, povpraševal in razgovarjal se o slovenskih zadevah in je posebno naglašal, da ima vlada resno voljo, da se tudi v istini izvršujejo vse postavne določbe, ki govoré o narodni ravnopravnosti. — Smo res radovedni, kako se bo ta „resna volja“ kazala v dejanji!

* (Iz goriškega dež. zbora) sta izvoljena v državni zbor: grof Leopold Strassoldo od ital. strani in Anton Černe od slovenske.

* (Duhovske spremembe.) V ljubljanski škofii. Č. g. Jan. Koprivnikar, dnh. pom. v Šentjurju, je dobil faro Savo; — č. g. Matija Kuhelj, duh. pom. v Šmarji, gre za administratorja na lokalijo Šentmihelsko pri Žužemb.

V tržaški škofii. Prečast. g. Jan. Dukić častni kanonik in fajm. v Grizinjani, je postal arhiprezb. in fajm. v Novem gradu. — Čast. g. Jan. Koman, namestnik pri Marii D. Snežnici v Terstu, je postal ondi faj, — Čast. g. Ant. Petelin, subsid. v Boljunu, gre za subsid. v Pas. — Umerl je č. g. Peter Toič, duhoven v pokoju, star 71 lét, duhoven 45 lét. R. l. P. — Razpisanja: Prazni beneficij Zarottii v Kopru do 31. avg. — Naslednje pa do 15. kim.: Fare Novaška, Vermška, Vranjska, Humaška in Klanska. — Poskušnje za duhovnike se pričnó 13. kim. zjutraj ob 8.

Dunajska bors 29. avgusta.

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	55 fl. 50 kr.
Srebro	124 „ 50 „
Napol	10 „ 7 „

Zahvala.

Jaz podpisani sem svoja poslopja pri vzajemno zavarovalnej praškej banki

„Slavija“

zavaroval. Nisem bil pri njej zavarovan še tri mesece, ko me je huda nesreča zadela, da sem pogorel. Omenjena zavarovalnica mi je pa hitro prihitela na pomoč s tem, da je škodo urno preiskala ter mi jo pravično in natanko izplačala, za kar se jej tukaj očitno prav lepo zahvalujem, misleč, da le svojo dolžnost storim, ako to národno in pošteno zavarovalnico gor ko vsem onim priporočam, kteri želé svoja poslopja zavarovati.

V Besnici, sv. Jerneja dan 1870.

Lovro Poličar,
posestnik.